Nr 4 - 2017

Spoven

Nordöstra Skånes Fågelklubb

Spoven

årgång 41

Nordöstra Skånes Fågelklubb - En förening för fågelintresserade

Vi vill främja utforskandet och skyddet av fågelfaunan och fåglarnas livsmiljöer.

Vi vill sprida intresse för fåglar och fågelskydd hos allmänheten.

Verksamhetsområdet är Kristianstads och Bromöllas kommuner.

Vi arrangerar många exkursioner till intressanta fågellokaler, både nära och fjärran.
Vi anordnar trevliga innemöten med föredrag och bildvisningar om fåglar.
Vi erbjuder våra medlemmar lärorika och roliga studiecirklar.
Vi ger årligen ut fyra nummer av tidskriften Spoven.
Vi har kul när vi träffas. Kom med du också!
Vi organiserar och genomför ornitologiska undersökningar.
Vi föreslår och verkar för genomförandet av fågelskyddsprojekt och inventeringar.
Vi bistår myndigheter, organisationer och enskilda i ornitologiska frågor.

Föreningen har över 600 medlemmar - du är också välkommen!

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro 1 64 24 - 4 så får du också vår tidskrift SPOVEN i brevlådan! Medlemsavgiften är 125 kr. Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr.

Hjälp oss i fågelskyddsarbetet!

Nordöstra Skånes Fågelklubb
(medlemskap och adressändringar)

c/o Jan-Åke Nilsson, Lagerlyckevägen 2,
298 34 Tollarp. 0708 - 42 19 28

janank@hotmail.se

www.spoven.com

Organisationsnummer: 802430-9349

Tidskriften SPOVEN (4 per år, upplaga 550)

Ansvarig utgivare	Jan Linder
Redaktion	Patrick Tollgren Lazarov Emil Andersson Fristedt Lars Göte Nilsson
Bildredaktör	Sven Birkedal
Tryck	Mixi print
2017 - Årgång 41	ISSN 1103-0917

Innehåll

Ordförande sjunger ut 4

Boktips 5

Två nya arter i Bromölla 6

Rapport om Göktyteprojektet 9

12 *Fångad i flykten*

18 *Kallelse till årsmötet*

20 *Vinterfåglar inpå Knuten*

22 *Reserapport från Island*

Skärgårdsinventering 2017 26

Aktuellt i fågelmarkerna 32

Läsarbilder 35

Program 36

Omslag fram: Vinterhämpling foto: Magnus Ny
Omslag bak: Vinterhämpling foto: Sven Birkedal
Omslag insida (Silltrut) och Innehåll foto: Patrick Tollgren Lazarov

Ordförande sjunger ut!

foto: Hans Cronert

Under en lång följd av år har vi kunnat glädja oss åt, om man är fågelskådare, eller förfäras över om man är lantbrukare, en växande grågåsstam. Problemen som dessa orsakar har med viss framgång hanterats inom ”Förvaltningsgruppen för gäss och tranor” där undertecknad ingår som representant för bl a fågelklubben. Denna grupps verksamhet har dock aldrig till fullo vilat på vetenskaplig grund.

Men detta kan komma att förändras. Från 2017 och sex år framåt kommer ett mycket omfattande projekt med ordentliga ekonomiska muskler (17 mkr!) att genomföras. Det är ett forskningsprojekt i samarbete mellan Högskolan Kristianstad och Grimsö Viltforskningsstation med finansiering från Naturvårdsverket. Professor Johan Elmberg HKR leder projektet tillsammans med Johan Månsson Grimsö. Till deras förfogande står bl a doktorander och redan disputerade forskare.

Projektet kommer att bestå av följande delar:

1. Förstå gässens olika val, födosöksfält, tidpunkter för olika aktiviteter mm. Denna del kommer att vara en huvuduppgift för doktorand från HKR.
2. Utvärdera olika skrämselmetoder. Denna del kopplas till Grimsö.
3. Konflikter i inställning till gäss. Samhällsvetare kommer undersöka dokumentation mm från olika gåsförvaltningsgrupper i landet.
4. Avskjutningsmodeller. Samla in modern grunddata kring häckningsbiologi mm och koppla detta till råd för ev avskjutning. Fältarbete i nordöstra Skåne.

Del 1 av projektet har redan startat i bl a Kristianstadsområdet. Ett antal grågäss har infångats och märkts med halsringar och även en del då med solcellsdrivna satellitsändarförsedda halsband. Redan har intressant data om fåglarnas rörelser och uppehållsplatser insamlats. Inte minst genom att man kan följa gässens rörelser med 30 min intervaller.

Fågelklubben ser med stort intresse fram mot såväl delresultat som slutresultat för detta viktiga projekt. Inte minst då fältarbete och tillämpning till stor del berör vårt område. Så håll uppsikt efter halsmärkta grågäss och rapportera dessa!

Nils Waldemarsson
ORDFÖRANDE

Boktips:

Jag tyckte mig se en swart stork

Om jakt och ornitologi i Anders Cronsjös dagbok 1833-1847.
av Bo Ekberg

Att skåda fågel med hjälp av gevär är det ingen som skulle tänka på idag. Men i mitten av 1800-talet var det bl a så man artbestämde fåglar. Den som tror sig ha sett en svart stork är Anders Cronsjö, prost i Högs församling nära Kävlinge. Han var en hängiven jägare, men också intresserad av fåglar.

En del av fåglarna han sköt åts antagligen upp, medan andra enbart artbestämdes. Om han inte kände igen en art skickades fågeln till Sven Nilsson, professor vid Lunds Universitet och utgivare av det epokgörande verket Skandinavisk fauna.

Bo Ekberg har fått tillgång till Cronsjös jaktdagbok 1833-1847. Cronsjö har noterat vad han hört, sett och skjutit under denna period. Ängssnärpan (kornknarren) hörde *”jag sjelf d. 12 maj”*, men noterar också att den var hörd redan för åtta dagar sen.

Han använder lokala namn på fåglarna blandat med idag vedertagna namn och alltid det latinska namnet, som inte alltid stämmer med dagens. Bo Ekberg reder ut detta i ett särskilt kapitel.

Den 27 april 1833 hörde han nödrop från en vipa. *”Snart war jag der och skrämde upp röfwaren, hwilken jag med ett säkert skott twang att sträcka på benen och släppa sitt rof. Wipan sköts.”* Han missunnade falken sitt skrovmål, men tog det själv.

Dagboken återges och kommenteras av Bo Ekberg. Dessutom sätter han in den i ett sammanhang genom att beskriva landskapet då, skriva om samtida fågelskådare/zoologer och ägna några kapitel åt fåglarna som Cronsjö sett samt åt utvecklingen av artbestämning sedan Linnes tid.

Margareta Rydhagen

Brandkronad kungsfågel *(Regulus ignicapillus)* vid Ivösjön - nytt fynd i Bromölla kommun!

Text: Kaj Svahn

Den 14 april 2017 befann sig tre generationer fågelskådare i familjen Svahn på vårvandring runt Axeltorpsviken. Solen sken och alla de förväntade vårfåglarna lät höra sina ljuva stämmor, taltrasten, gransångaren och bofinken såväl som den brandkronade kungsfågeln.

Foto: Kaj Svahn

Brandkronad kungsfågel vid Axeltorpsviken i Ivösjön

Ja, så vanlig är numera den lilla juvelen, kungsfåglarnas Rolls Royce. Att den inte rapporterats från Bromölla kommun tidigare är främst ett tecken på hur lite fågelskådare som rör sig i kommunen. (Arten har dock setts tidigare i Edenryd, men inte hamnat i rullorna!).

Som fågelskådare är det förstås med kluvna känslor man ser detta ske. Det är å ena sidan fantastiskt roligt och spännande att följa nya arter som vandrar in i landet, och just denna art är ju enastående vacker att vila ögonen på. Men någonstans i bakhuvudet maler å andra sidan den obekväma tanken på i vilken mån det faktum att vissa fågelpopulationer expanderar norrut kan kopplas ihop med de människoskapade klimatförändringar som drabbar vår jord. Visst är det njutbart med ökande antal fynd av brandkronade kungsfåglar, ägrettthägrar, biätare och svarthakade buskskvättor mm. Men det är inte lika roligt att de nordligaste arterna till slut inte kommer att ha någonstans att ta vägen. Min son kommer att kunna njuta av fjällpipare och snösparvar i de svenska fjällen, men det är inte lika säkert att det blir möjligt för eventuella barnbarn…

Oavsett vilket så kan det konstateras att det för oss fältornitologer är både roligt

och viktigt att följa de populationsförändringar som sker. Jag vill därför uppmana alla läsare att ge sig ut och lyssna efter brandkronade kungsfåglar runt sina egna husknutar, på sina egna hemmalokaler, eller kanske på platser som annars inte hade besökts. Det är nämligen det kluriga med den brandkronade kungsfågeln, den dyker upp på platser där vi fågelskådare inte nödvändigtvis vistas så ofta.

Den traditionella bilden, som stämmer väl in med fyndplatsen vid Axeltorpsviken, är att arten dras till uppvuxen blandskog. Där den först etablerade sig kring Ravlunda skjutfält och på delar av Linderödsåsen var det företrädesvis i bokskog där det stod ett antal större granar insprängt bland bokarna. Fågeln vid Axeltorpsviken satt just i gränszonen mellan bok- och granskog. På senare år har den dock visat sig vara betydligt mindre kräsen än så, och faktum är att den visat sig kunna förekomma i täta populationer i helt vanlig riktigt skittråkig granplantering med tätt stående likåldriga träd i 30-årsåldern där undervegetation saknas. Denna biotop, som det finns synnerligen gott om i Skåne, är ju i övrigt nästan att betrakta som biologisk öken, vilket medför att fågelskådare gärna undviker att vistas där. Men den nyvunna kunskapen kanske kan motivera dig till att göra några kortare stopp i sådana miljöer i din hembygd nästa vår och lyssna efter den brandkronades genomträngande sångstrof? På så vis kan vi få en ännu bättre bild av hur utbredd arten är och hur snabbt expansionen norrut går. Glöm bara inte att rapportera dina fynd i Artportalen!

Brandkronad kungsfågel
(Regulus ignicapillus)

Efter att det första svenska fyndet gjordes vid Ottenby 1959 följde ca 80 fynd 1961-1975, ca 160 fynd 1976-1988.

1990 konstaterades så den första häckningen i Skåne. En stadig men relativt lågintensiv ökning skedde de följande 20 åren, men det var egentligen först under 2010-talet som det riktiga genombrottet kom.

Efter de senaste årens lavinartade ökning av antalet fynd kan man nu räkna med en population på flera tusen häckande par bara i Skåne. Arten är på stadig och snabb spridning norrut i Sverige.

Kaj Svahn

Vassångare *(Locustella luscinioides)* i Siesjön nytt fynd i Bromölla kommun!

Text: André Julinder

Det var under en härlig vårdag i slutet på april när undertecknad och Christian Persson beslutade att efter den sedvanliga morgonrundan på Kråkenabben, lägga sista krutet vi hade för dagen vid Siesjön. Detta har faktiskt blivit en klassisk vårkombination för oss på senare år, då vi tycker att man oftast får en väldigt god variation av arter.

Och just Siesjön har blivit ännu mer attraktivt för oss fågelskådare sedan det nya fräscha fågeltornet byggdes med tillhörande spång. Detta resulterade i att hela lokalen blev mer lättillgänglig med den härliga utsikten man numera får över sjön, och med tanke på att detta är Sölvesborgs kommuns enda riktiga inlandssjö med god artrikedom lämnar man sällan lokalen missnöjd.

Likaså var fallet den 29:e april när vi intog fågeltornet under några timmar på förmiddagen. Mindre sångsvan sträckte förbi, årets första rörsångare satt och sjöng i vassarna och två göktytor hade uppvisning medan de hävdade revir mot varandra. Men sen helt plötsligt hör vi en väldigt bekant Locustella-sång från vassen nedanför tornet – Vassångare!

Stort jubel utbrast omgående medan fågeln fortsatte sin sporadiska sång. Detta är nämligen blott det andra fyndet för Sölvesborgs kommun och endast det sjunde i hela landskapet! Men eftersom landskapsgränsen går rakt igenom sjön gladde fågeln fler än bara blekingeskådare. Även skånekryssare lockades till platsen, och eftersom fågeln hade den goda smaken att byta sångplats i vassen, fick Bromölla kommun sitt allra första vassångarbesök. Senare på kvällen hittades även en småfläckig sumphöna!

Vassångare *(Locustella luscinioides)*

Vassångaren är en sen invandrare till Sverige. Sedan 1967 har den setts årligen och den första häckningen kunde konstateras i Hammarsjön, Kristianstad 1992.

I Sverige är den numera en årlig häckfågel med uppskattningsvis 50 par. Den håller till i slättsjöar i främst Skåne, Västergötland, Östergötland, södra Värmland, Närke och Uppland. Från att fram tom år 2008 ha varit årlig och haft ett av sina starkare fästen i Hammarsjön försvann den plötsligt härifrån.

För perioden 2009 - 2015 finns inga observationer, men 2016 gästades vi helt kort av en individ vid Kanalhuset.

André Julinder

Göktyteprojektet

Text: Ulrika Tollgren

Göktytan är en mycket säregen fågel till både levnadssätt och utseende. Den är vår enda långflyttande hackspett och tillbringar vinterhalvåret i Afrika söder om Sahara.

Till utseendet påminner göktytan om en trädgren utrustad med ett ormlikt slingrande huvud och det är slingerbeteendet som har gett arten de träffande namnen wryneck (England) och vendehals (Norge, Danmark). Den har dessutom en klen näbb men den räcker gott då den vanligtvis lever av myror och puppor. Däremot innebär det ett problem då den själv inte kan hacka ut sina bohål utan är helt beroende av gamla ihåliga träd. Eller holkar.

Ett annat problem utgörs av att stapelfödan är myror vilket gjort att den är starkt knuten till ängs- och hagmarker. Dessa biotoper har under de senaste 100 åren minskat i rask takt med att jordbruket har moderniserats och detta gäller även denna fascinerande hackspett. Fågelklubbens göktyteprojekt syftar till att hjälpa göktytan, men även andra arter som är beroende av ängs- och hagmarker. Projektet avser också att öka kunskapen om göktytan.

Fröet till projektet började gro redan 2014 då fågelklubbens studiecirkeldeltagare träffades hemma hos Bosse Svensson i Ripa och gjorde lite olika sorters holkar för att hjälpa jordbrukslandskapets fåglar. Det blev ett antal starholkar men också ett 30-tal göktyteholkar som placerades ut på lämpliga marker. Göktytorna gör ingen bobale utan kräver istället att bottnen består av sågspån där äggen kan läggas. Redan första året kunde 10 ungar ringmärkas i Mosslunda och 2015 märktes lika många ungar i en holk vid Gullyckeskär. 2016

foto: Jenny Eliasson

Ungarna får inte vara för små när de ska ringmärkas. Yngsta ungen bör vara ca 2 veckor gammal.

konstaterades endast en påbörjad häckning vid Hejekillan som misslyckades. Men hade vi verkligen skött om, kontrollerat och följt upp alla uppsatta holkar?

Nej, någon struktur fanns inte och därför beslöt fågelklubben att det inför säsongen 2017 var dags att kavla upp ärmarna. Under februari bjöd vi därför in Erik Arbinger till Naturum Vattenriket för att hålla i en föreläsning om det nationella projektet "Bevara göktytan" där han varit aktiv sedan 15 år tillbaka. Vi fick massor av kunskap, tips och idéer för att kunna gå vidare!

En göktytegrupp bildades av intresserade entusiaster och dessa är nu faddrar till de

Göktytan lägger ett ägg om dagen. Efter besök 2 och 3 (med ägg i holken) kan man räkna ut när ägg nr 1 samt sista ägget har lagts. Man planerar ringmärkningen till ca 23 dagar (för ruvning och häckning) från sista ägget (max ±4 dagar).

62 holkar som ingår i projektet och dessa finns uppsatta i Kristianstads- och Sölvesborgs kommuner. Holkarna kontrolleras och dokumenteras numera av gruppens medlemmar enligt följande årshjul:

Besök nr 1 sker runt Valborg och då öppnas holken för säsongen.

Besök nr 2 är lagom att göra en vecka senare. Tytan lägger 1 ägg dagligen innan kl. 05 på morgonen vilket innebär att ligger där då 4 ägg kan man räkna med att första ägget lades fyra dagar tidigare. Utifrån detta ger man göktytan en chans att lägga 15 ägg och detta datum blir då lagom för besök nr 3. Rekordet för en göktyta är 16 ägg men det vanligaste antalet är 11.

Vid **Besök nr 3** räknar man äggen och kan utifrån äggläggningens startdatum räkna ut när göktytan la sitt sista ägg. Då lägger man på 11 dagar för ruvning och därefter 12 dagar för häckning och detta datum ±4 dagar är lämplig för ringmärkning av ungarna. Väntar man för länge finns risken att de är så stora att de kanske lämnar boet innan de är riktigt redo att klara sig själva. Alla holkar kontrolleras vid det tredje besöket eftersom det inte är ovanligt att göktytor kommer senare och då slänger ut den mes eller flugsnappare som kanske hittades vid ett tidigare besök.

Besök nr 4 utgörs av ringmärkning av årets ungar.

Besök nr 5 görs i augusti i de holkar där ungar ringmärkts. Detta för att kolla hur många ungar som verkligen kommit på vingarna. I augusti kan man även rengöra holken, lägga i nytt sågspån samt stänga holken till våren.

Alternativet är att låta holken vara tillgänglig för vintern och i så fall tillkommer ett besök i februari/mars för vårrengöring, nytt spån och stängning.

Hur öppnar man och stänger holken när göktytan börjat häcka utan att störa eller riskera att förstöra? Medicinsk specialteknik för laparoskopi dvs titthål har idag utvecklats till lättillgänglig teknik för detta i form av små och billiga inspektionskameror som enkelt kan kopplas till en mobiltelefon. För detta ändamål ansökte och beviljades göktytegruppen ett bidrag på 2 500 kr ur Erik Schönbecks fond och dessa kameror är nu införskaffade och kom väl till pass under den gångna säsongen.

Göktytorna trivs alltså främst i ängs- och hagmarker men även lövdungar, solbelysta ytor och 2-3 år gamla hyggen kan vara bra liksom steniga enebuskmarker, murken lövskog i skilda stadier eller taggiga törnskatemiljöer. Det absoluta favoritträ-

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Göktyta med ungar fotograferad med en inspektionskamera.

det är, enligt Erik Arbinger vildapel och dessa väljs alltid om sådana finns.

Göktytorna kan födosöka i en radie om 1 km och 100 meters avstånd mellan holkarna är lagom i bra marker. Eriks tätaste häckningar var belägna endast med 57 m emellan och ibland kan det vara bra att sätta upp några holkar ganska nära varandra så att göktytan har olika alternativ att välja på. Holkens botten ska inte vara högre än i ögonhöjd så någon stege behövs inte. Holken kan mycket väl sitta ännu lägre men i de fall holken finns i en kohage är det viktigt att hålla lite höjd så att korna inte blir nyfikna och hälsar på.

Projektet resulterade 2017 i inte mindre än 34 ringmärkta ungar fördelade på 4 olika häckningar enligt följande:

Hejekillan: 10 ungar ringmärktes 24/6. Detta var i samma holk där en kull med 7st ägg övergavs 2016.

Fjälkinge Backe: 1 unge märktes 24/6. Några ungar hade redan blivit flygga och denna individ togs vid utflygningen. Holken öppnades därför aldrig för att undvika ytterligare störning.

Mosslunda: 12 ungar ringmärktes 24/6.

Vittskövle: 11 ungar ringmärktes 24/6.

Förutom ovanstående har projektet även holkar vid Listers huvud, Näsby Fält, Åsumfältet, Rinkabyfältet, i trakterna runt Oppmanna-Barum, Röetved, Gyetorp-Tosteberga, Stianderöd och Liarum men ännu inga i Bromölla kommun.

Hör av dig ifall du har tips på nya lämpliga lokaler eller vill vara med och delta i arbetet för göktytans bevarande!

Ulrika Tollgren

Fångad i flykten

Text: Ulrika Tollgren

Den här gången åker vi till Tollarp och hem till Jenny Eliasson, kvinnan bakom många av de vackra naturbilderna i Spoven och på vår Facebooksida.

- Berätta lite om din bakgrund?

- Född i Landskrona men uppvuxen utanför Helsingborg fram tills det att föräldrarna, som bägge var lärare, tvångsförflyttade mig till Halland, när de fick jobb där. Som vuxen sökte jag mig direkt söderut till staden och Malmö/Lund-området. Där utbildade jag mig först till affärsjurist med efter endast 3 år i yrket kände jag att nej, det var inte detta jag ville satsa på. Då omskolade jag mig till möbelsnickare men här fanns det inga jobb. Då utbildade jag mig till arkeolog, men ganska snabbt insåg jag att arkeologi är nutidens rallarjobb och jag ville inte flytta runt mellan utgrävningsplatserna.

Så när Malmö Museer anlitade mig för en ombyggnad hamnade jag där och har arbetat där som museiintendent och utställningsproducent i många år. Min bakgrund gav mig många fördelar, jag kunde sluta avtal med utställare, jag förstod att prata med teknikerna som byggde och så kunde jag arkeologin. För några år sedan sökte jag mig till Fotoenheten så numera arbetar jag nästan uteslutande som fotograf. Jag ägnar mig också åt dykning sedan många år och flyger också, är medlem i Kristianstads flygklubb. Mitt motto är att alltid lära mig nya saker!

- Hur hittade du naturintresset?

- Det har kommit smygande ifrån ett starkt miljöintresse. Hade någon sagt till den 18-20-åriga Jenny att "du kommer att välja att bo på landet" skulle hon bara skrattat och sagt "aldrig i livet". På den tiden var det storstädernas puls som lockade och jag har bott i både Oslo, Köpenhamn och i New York.

Numera är jag helt förstörd, det är bara natur som gäller. Flytten till Tollarp 2000 bidrog nog ytterligare till att förstärka detta. Och dykningen. När jag dök i Öresund i början på 90-talet var sundet i riktigt dåligt skick och påminde om hur det ser ut på Östersjöns botten idag. Väldigt få människor inser hur det ser ut under ytan, men här finns en fantastisk värld. Många kämpade mot bron för man trodde att denna skulle förstöra havsmiljön, men så har det inte alls blivit. Minskade utsläpp och trålfiskestoppet har gjort Öresund till ett av våra rikaste vatten där man kan fiska torsk i olika åldrar och där det finns rika musselbanker. Det känns hoppfullt för det visar att insatserna ger resultat och att vi kan göra detsamma i Östersjön. Därför blir jag ledsen när t.ex. länsstyrelsen ger Nymölla tillstånd för fortsatta utsläpp.

Deltar också i bortplockandet av spökgarn och nästa år hoppas jag att jag kan ta ledigt så att jag kan medverka i nästa års Havsresa, som då går till Helsingborg. I våras hade vi sydnytt med oss ut när vi skulle plocka ett nät inte långt från Ven. Den da-

foto: Ulrika Tollgren

Jenny utanför sitt hem vid Vramsån mitt i centrala Tollarp.

gen blåste det så att två dykare fick hålla fast fotografen och reportern så att de inte föll överbord. När nätet skulle bärgas flöt det upp en död säl som kom svepande tätt emot båten. Man skulle nästa kunna tro att det vore arrangerat men så var det verkligen inte. Nere längs med näten finns det som en ås med benrester från fastnade fiskar som ruttnat bort.

- Vad var det som fick ditt hjärta att slå lite extra för just fåglarna?

- Man måste bara bli fascinerad av fåglar, det är omöjligt att låta bli. Och är man som jag intresserad av flyg är det liksom bara att ta av sig kepsen. Intresset har vuxit sig allt starkare med åren och kan nu konstatera att alla mina stora intressen, fåglar, fiske, flygning och fotografering börjar på F.

Jag tycker att det är svårt att först läsa i böckerna och sedan ta med den kunskapen ut. De allra flesta har idag någon form av kamera och mitt tips är att fotografera allt och sedan titta noga efteråt. I många böcker finns det bara en artbild men när man kollar och jämför dräkter lär man sig mer. Använder fågelguiden i plattan men jämför också med bilder på nätet och nu blir jag också allt bättre på att känna igen de olika lätena.

- Du har publicerat en hel del fågelbilder på vår Facebooksida men även när jag besökte utställningen "Havsresan" på Malmö Museer dök ditt namn upp som fotograf. Var det ett intresse som blev ett arbete eller ett arbete som blev ett intresse?

- Det var nog så att jag tog med mig hobbyn med in på jobbet. Med mitt stora miljöintresse har jag kunnat påverka utställ-

ningarna. Det finns fina tekniska muséer, sjöfartmuséer och liknande medan Malmö Museer har allt och det är unikt. Oavsett vilken utställning men tar fram finns här både föremål och experter. Här finns också 15 pedagoger som arbetar gentemot skolorna, antingen med färdiga eller specialbeställda program. För några år sedan arbetade jag med konceptet skepp och skoj då eleverna träffade oss vid 5 tillfällen. De var ute med fiskebåt, de handlade horngäddor i hoddorna som de rensade och rökte och även om de sa att det aldrig skulle äta fisk så slutade med att det bara var de gröna benen kvar. Jag är övertygad om att de här eleverna har fått mer med sig i livet än om de bara läst om fiske och fiskar i skolan. Jag har ett både stimulerande och omväxlande jobb.

- Vilken är din starkaste naturupplevelse?

- Det är nog under ytan. Jag brukar likna dykmiljön här hemma som en John Bauer-värld och dykning i sydligare hav som en Walt Disney-värld och jag föredrar John Bauer. Jag reser gärna ut i världen men det finns så otroligt mycket att uppleva och fascineras av på hemmaplan. Jag tror att Kristianstadsborna ibland är lite hemmablinda. Ingen annanstans i världen kan man gå bara 5 minuter från centralstationen och uppleva kungsfiskare och utter. Jag var med och arrangerade en facklig kurs i Kristianstad och på middagen gick vi till Naturum och därinne på Opteryx satt åtta vuxna män och skrattade och fascinerades. Jag tycker att Opteryx är ett bra sätt att få människor intresserade av naturen med hjälp av humor.

Till skillnad från många fiskare gillar jag sälar och på vintrarna får man ju gå ut på Måkläppen. Men det är inte så lätt att fotografera dem så jag köpte ett litet enmanstält som inte var större än en sovsäck med en liten bygel över ansiktet. Så gick jag dit och la mig i sanden på kvällen och plötsligt vaknade jag av att sälarna började ta sig upp stranden i mörkret. Jag såg inte så mycket men hörde deras grymtande och plötsligt låg jag axel mot axel med en säl. Ena delen av mig blev lite rädd då jag var ensam ifall något skulle hända samtidigt som den andra delen av mig log stort som om det vore julafton. Det var en otrolig upplevelse. När det väl hade ljusnat såg jag dem bättre, men när de sen kom på att jag inte var någon riktig säl gav de sig iväg ner i vattnet igen.

- Hur ser din skådardröm ut?

- Jag har gått några workshops med Brutus Östling och skulle gärna följt med honom på någon av hans resor kanske till ön Midway utanför USA:s västkust. Det finns en amerikansk fotograf som tagit fantastiska bilder där. Han satte upp en Hasselbladare över döda albatrosser och skar sedan upp dem för att visa på all plast som finns i deras magar. Där finns både det vackra och det hemska på en gång.

Och visst skulle jag gärna besökt Antarktis. Eller deltagit i återuppbyggandet av Barriärrevet utanför Australiens kust.

- Vilken var din första kikare och hur ser din utrustning ut idag?

- Jag har bara min handkikare, en Nikon Monarch 10 x 42 och för övrigt är det kameran som är min kikare. Men visst lutar

foto: Jenny Eliasson

En bild på en gärdsmyg tagen av Jenny.

det åt att skaffa en tubkikare vart tiden lider.

- Varför ska fågelintresserade gå med i fågelklubben?

- Det finns alltid att lära sig av andra som kommit längre och vet mer. Några är mer intresserade av örnar, andra av hackspettar så det finns alltid någon som vet mer att fråga. Det är kul att skåda tillsammans med andra och utbyta erfarenheter.

- Vilket smultronställe rekommenderar du Spovens läsare så här i vintertider?

- Kuststräckan norrut från Täppet och ända upp förbi Landön mot Tosteberga är väl värd att vandra längs Östersjökusten genom det skånska vinterlandskapet.

5 snabba till Jenny

√	Havskusten	-		Bokskogen
	Malmö	-	√	Kristianstad
	Gryning	-	√	Skymning
√	Vår	-		Höst
√	Kungsfiskare	-		Strömstare

Ulrika Tollgren

Jenny rekommenderar:
Fårabäck

Kuststräckan norr om Åhus ända upp till Tosteberga växlar från sandstrand och sandbankar i söder till klippor och skärgård i norr. Dessa marker är spännande och väl värda att besöka hela året men just höstarna och vintrarna kan bjuda på riktigt trevliga fågelöverraskningar.

foto: Patrick Tollgren Lazarov

Stranden söder om Fårabäck är en del av skjutfältet. När det är skjutövningar så är stranden avstängd vilket är markerat med flaggor.

Under de korta vinterdagarna får sträckan avnjutas etappvis, lämpligen mellan Täppet och Fårabäck eller mellan Fårabäck och förbi Hamrarna ut mot Landön. Sträckan mellan Landön och Tosteberga kräver däremot lite längre avstickare på vägar en bit in från stranden. Man ska inte gå ut på udden där matning av havsörnar sker och detta är skyltat norr om Vannebergaholmen.

Från Täppets parkering kan man vandra in på skjutfältet när det inte genomförs militärövningar där. Ett utgående stenrev hyser ofta vilande sälar eller se sitter där någon väldig havsörn och håller utkik. Dessa arter finns att hitta längs med hela kustremsan och eftersom örnarna matas mitt emot Tosteberga hamn är givetvis koncentrationen av dessa flygande giganter störst där uppe till alla tillresta skådares förtjusning. Sista söndagen i januari ordnas örndagen i Tosteberga hamn tillsammans med byalaget som ser till att hålla uppe värmen och humöret hos skådarna med grillade korvar.

Mitt emellan Täppet och Fårabäck där betesmarken går hela vägen ut mot havet är det riktigt bra att se sträckande tättingar och rovfåglar under hösten. Strax söder om Fårabäck finns flera sandbankar som varierar

i omfattning beroende på väder och vattenstånd. Under sommarhalvåret besöks dessa ofta av alla tänkbara vadare och så här på vintern kan här ibland ses övervintrande storspovar eller måsar och trutar som plockar och äter det som havet spolat upp. Havet utanför denna kuststräcka hyser ofta gott om sim- och dykänder. Inte minst skrakar och knipor. Norr om Åhus finns inte så många doppingar, lommar eller alfåglar och dessa arter ses oftare i vattnen söder om Åhus liksom svärtor och sjöorrar.

Har man tur kan man stöta upp någon jorduggla som rastat på strandängarna men betydligt oftare är det grupper av snösparvar eller vinterhämplingar som rastlöst drar förbi. Enstaka fynd vintertid har gjorts av framförallt arter såsom lappsparv eller berglärka och i tångbankarna hittas ibland övervintrande ängspiplärka eller sädesärla. Vintern 15/16 höll en amerikanare i form av fläckdrillsnäppa till på Hamrarna hela vintersäsongen, en superraritet som fick skådare från hela Sverige att lära känna denna del av kusten. Och eftersom den ofta skulkade fick mer än en av dem göra återbesök i samma ärende.

Flockar med rapphöns kan man stöta på och håll koll efter varfågeln som ibland ses spana i toppen av någon gren. Även om det vintertid är fruset i resten av landskapet är det ofta fortfarande blött i sänkorna och här kan ibland finnas övervintrande beckasiner. Beroende på årliga variationer kan tillgången till olika sorters bär variera men ofta ses flockar av trastar eller sidensvansar dra omkring.

Vinterdagar med vass vind kan strandängarna vara oerhört sparsmakade på fåglar, men kan trots detta vara väl värda att uppleva för det varierande ljuset och det brusande vilda havets skull. I området mellan land och hav känns hela naturen så nära och beroende på väder och vind varierar upplevelserna från dag till dag, men också från den ena timmen till den andra. Det är bara att klä på sig, det finns alltid något att upptäcka, bakom nästa krök, eller nästa sten. Kom ihåg att ta med termosen fylld med varm dryck, leta upp en läskyddad plats och njut!

Försvarsmakten övar året runt på skjutfältet. Man kan på deras hemsida se vilka dagar och tider som det är stängt för allmänheten.

http://www.forsvarsmakten.se/p7

Ulrika Tollgren

Kallelse till Årsmötet 2018

Nordöstra Skånes Fågelklubbs ordinarie årsmöte äger rum torsdagen den 1 mars kl 19.00 på Föreningarnas hus, Norretullsvägen 9 (strax bakom vattentornet), Kristianstad.

Dagordning

§1. Val av mötesordförande.

§2. Val av mötessekreterare.

§3. Val av två justeringsmän.

§4. Frågan om mötet blivit behörigen utlyst.

§5. Styrelsens årsberättelse, dvs verksamhetsberättelse och ekonomisk redogörelse.

§6. Revisorernas årsberättelse.

§7. Frågan om beviljande av ansvarsfrihet för styrelsen.

§8. Val av ordförande.

§9. Val av sekreterare, kassör samt ytterligare fyra styrelseledamöter.

§10. Val av två revisorer och två revisorssuppleanter.

§11. Val av tre ledamöter i valberedningen.

§12. Fastställande av medlemsavgift för 2019

§13. Övriga frågor

Efter förhandlingarna blir det föredrag och bilder under rubriken ”Upptäckarglädje i nya hemmamarker” med Jan Linder.

Alla medlemmar hälsas välkomna till en trevlig kväll!

Styrelsen

Det är dags att betala medlemsavgiften för 2018

Sätt in medlemsavgiften på plusgiro **1 64 24 - 4** (Nordöstra Skånes Fågelklubb) och ange vem som medlemsavgiften gäller.

Är du ny medlem så behöver du även skriva din hemadress (så du kan få Spoven i brevlådan).

Det går även att maila (eller ringa) vår kassör med adressuppgifterna:
Jan-Åke Nilsson, mail: janank@hotmail.se , mobil: 0708 - 42 19 28

Medlemsavgiften är 125 kr.

Medlem under 25 år/familjemedlem 25 kr

Sista betalningsdag är 31 januari 2018

Vinterfåglar inpå Knuten

Text: Ulrika Tollgren

Den sista helgen i januari räknas fåglar vid fågelmatningar över hela landet. 2017 kom det in cirka 180 rapporter från Kristianstads och Bromölla kommuner – men vi vill ha många flera rapporter 2018!

Resultat 2017

2017 bjöd på förhållandevis gott om fågel beroende på att många arter hade god häckningsframgång säsongen 2016. Årets vinnare i Sverige blev som vanligt talgoxe och i Skåne, även det som vanligt, pilfink. Sidensvansen var årets raket och avancerade från 19:e till 5:e plats jämfört med föregående år. Även stjärtmesen stack ut då den gick från plats 23 till plats 14 och bägge ökningarna kan troligen kopplas till ett kraftigt inflöde österifrån hösten 2016.

Nötskrika och bergfink, två arter som är starkt kopplade till tillgången på bokollon, backade då ollonsäsongen 2016 var dålig. Även grönfink och gulsparv minskar och har haft nedåtgående trender i en följd av år. Grönfinken har drabbats hårt av sjukdomen gulknopp och denna sjukdom kan i kombination med jordbrukslandskapets förändringar även förklara gulsparvens tillbakagång. Däremot verkar gråsparven vara på väg att bryta en lång nedåtgående trend även om pilfink fortfarande är betydligt vanligare än gråsparv. Det går i genomsnitt 3 pilfinkar på varje gråsparv.

Sverige är ett stort land så givetvis skiljer sig resultaten en hel del mellan landets olika delar. Vinterfåglar inpå knuten har också visat på en tydlig trend när det gäller några arters expansion norrut vintertid. 2006 rapporterades det endast några få nötväckor och koltrastar norr om Sundsvall medan det i år från Västerbotten rapporterades nötväcka från 177 matningar (39 %) och koltrast från 52 matningar (11 %).

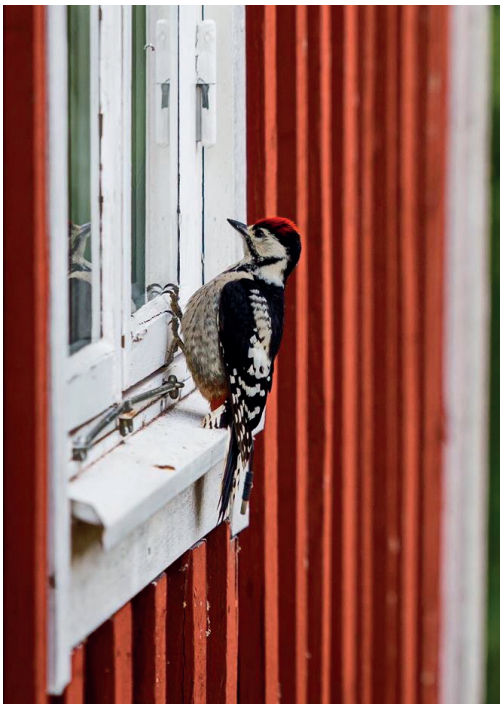

foto: Jenny Eliasson

Glöm inte fylla på fågelmatningen dagligen. Denna större hackspett har dock lärt sig att påminna när matningen är tom.

Skåne 10 i topp 2017:

1. Pilfink
2. Talgoxe
3. Blåmes
4. Koltrast
5. Kaja
6. Gråsparv
7. Skata
8. Råka
9. Grönfink
10. Sidensvans

Sverige 30 i topp 2017:

Art (förra årets placering)	Antal	Antal / Matning	Förändring i %
1. Talgoxe (1)	159 632	7,66	+15
2. Blåmes (2)	120 102	5,77	+10
3. Pilfink (3)	110 088	5,29	+8
4. Domherre (4)	68 255	3,28	+9
5. Sidensvans (19)	61 548	2,95	+225
6. Skata (7)	51 359	2,47	+6
7. Kaja (9)	51 272	2,46	+4
8. Grönfink (5)	50 457	2,42	- 3
9. Koltrast (6)	49 371	2,37	± 0
10. Gråsiska (12)	36 766	1,77	+33
11. Gråsparv (11)	36 078	1,73	+14
12. Gulsparv (9)	34 758	1,67	- 16
13. Nötväcka (13)	28 200	1,35	+6
14. Stjärtmes (23)	18 467	0,89	+85
15. St. hacksp. (17)	16 613	0,8	+16
16. Steglits (15)	16 317	0,78	- 15
17. Entita (17)	15 511	0,74	- 1
18. Grönsiska (10)	14 924	0,71	+3
19. Nötskrika (16)	11 051	0,53	- 28
20. Talltita (20)	11 033	0,53	+6
21. Kråka (27)	10 582	0,51	+22
22. Tamduva (24)	10 187	0,49	+7
23. Bergfink (13)	9 593	0,46	- 58
24. Björktrast (29)	9 396	0,45	+73
25. Stenknäck (22)	8 862	0,43	- 13
26. Bofink (21)	8 685	0,42	+8
27. Svartmes (25)	8 589	0,41	- 11
28. Ringduva (26)	7 898	0,38	- 3
29. Rödhake (28)	6 410	0,31	- 6
30. Råka (30)	5 726	0,27	+27

Rapportera 2018

Du kan välja att räkna dina matgäster när som helst under perioden 27–30 januari, och du rapporterar det högsta antalet du ser samtidigt av samma art. Tack vare alla rapporter får vi en bra bild över de fåglar som tillbringar vintern hos oss. Via denna räkning kan vi också följa hur vinterfåglarna anpassar sig till klimatförändringarna, exempelvis hur koltrast och nötväcka utvidgat sitt vinterområde ganska kraftigt norrut i landet. Så även om Vinterfåglar Inpå Knuten har som främsta mål att stimulera intresset för fåglar, ger räkningen oss också värdefull kunskap om förändringar i vår livsmiljö.

Du rapporterar via SOF/Birdlifes hemsida eller http://vik.spoven,com

Ulrika Tollgren

Reportage från trenne seniorers fågel- och naturupplevelse i nordöstra Island

2017-06-05 – 2017-06-11

Text: Sten-Bertil Olsson

I vår fritidsby i Brösarp bor ett par som båda är födda och uppvuxna på nordöstra Island. Som en väntjänst erbjöd de sig att hjälpa till med planering av en privat fågelexkursion i Island. Sagt och gjort! Under ett besök i hemlandet skaffade hustrun i det isländska paret två exemplar av boken Icelandic Bird guide av Jóhann Óli Hilmarsson.

Denna bok med inplastade pärmar över Islands fåglar var till stor glädje för oss då vi befann oss ute i fält. Den är skriven på engelska men i slutet finns en förtjänstfullt numrerad förteckning på 13 olika språk med namn på de i boken upptagna arterna.

Våra vänner ville veta vilka arter som vi särskilt förväntade oss att få se. Vi visste att vi på så få dagar inte skulle hinna med att åka ut till några fågelbergsöar så vi nämnde strömand, islandsknipa, svartnäbbad islom, jaktfalk, stenfalk, jorduggla och storlabb. Självklart uttryckte vi speciella önskemål om besök vid den andartsrika sjön Myvatn.

Utifrån våra önskemål om resdatum, plats och arter fann våra vänner i sin isländska bekantskapskrets en i Akureyri boende fågelintresserad geolog vid namn Þóroddur Þóroddsson. Han kunde ordna övernattningar i stuga och hus hos sina bekanta samt i en släktgård vid Graenavatn, i Myvatn-området. Mathållningen valde vi att själva stå för.

Direktflyg till Akureyri från Köpenhamn/Arlanda erbjöds ej så tidigt på sommarsäsongen så antingen behövde vi flyga med reguljärt flyg till Keflavik, buss till Reykjaviks inrikesflygplats och sedan med

foto: Sten-Bertil Olsson

Björn med fötterna på två olika kontinenter.

inrikesflyget till Akureyri eller hyra en bil i Keflavik och med den åka de c:a 40 milen på riksettan till landets i storlek näst största stad. Med egen hyrbil skulle dock nästan 2 dagar gå bort i restid men kostnadsmässigt blev hyrbil i 7 dagar billigare än en t.o.r-biljett på inrikesflyget.

P.g.a. ett uteblivet bagage blev vi försenade varför guiden själv fick åka till affärer och inhandla livsmedel och förnödenheter för hela veckan. I Akureyri parkerade vi vår hyrbil på guidens tomt, lastade över

vår utrustning i hans terränggående bil, åt middag hemma hos honom och gav oss sedan iväg med först en tur inne i Akureyri för att observera fåglar vid strand och våtmark. Sedan bar det 60 km ut i terränglådan till Bárdadalur och första övernattningen i en stuga. Vid den tiden på året blir det inte mörkt på latitud 66 grader nordlig bredd så vi hann se vissa änder och andra sjöfåglar på vår färd ut.

Medan vi på tisdagsmorgonen ordnade frukost och packade ihop våra sovsäckar gick guiden ut på berget för att spana efter jaktfalken men kom besviken tillbaka och sa att nu är den lilla falken här och då är det inte troligt att den stora falken också finns här. Efter frukost gick vi alla ut och fick se båda stenfalkarna, småspovarna som gjorde attacker mot falken, ljungpipare i backen, enkelbeckasiner som landade på stolpar på granntomten, sjungande rödvingetrast och några snösparvar som snabbt flög in i buskarnas skydd. Färden gick sedan mot Myvatn och Graenavatn gård där vi skulle sova två nätter. I den forsande Laxåälven som är utflödet från Myvatne uppenbarade sig de första strömänderna med de synnerligen mycket vackert tecknade hanarna och även några islandsknipor i vattnet alldeles intill vägen. Redan då vi åkte över gårdsplanen vid Graenavatn såg vi att det intill strandkanten låg massor av änder på sjön och plötsligt dök den första av en mångfald smalnäbbade simsnäppor upp. I Island NO är denna snäppa mycket vanligt förekommande, vilket skulle visa sig under de följande dagarna. Väl inkomna i huset upptäckte vi att vardagsrummet hade ett stort fönster- och dörrparti längs huset långsida mot sjön. Här var en perfekt plats att inomhus ställa upp våra tuber! Det dröjde sedan inte länge förrän dagens andra svartnäbbade islom kom simmande i sin majestätiska stil. På gårdens mader häckade de kortnäbbade gässen, som lokalbefolkningen kallar spetsbergsgåsen. I hål på uthusens gavlar och sidor häckade husanden, Knipan. På kvällen och följande morgon låg vinden på mot gården med påföljd att änder av de flesta i landet förekommande arter kom ända in på stranden, bara 50 meter från vårt panoramafönster.

Onsdagen tillbringade vi i sin helhet i Myvatnområdet och fick verkligen erfara hur tätt olika arter av änder förekommer i såväl stora som små vattensamlingar. Vid färd med bilen ute i den terräng där guiden visste att den stora falken brukar dyka upp fick vi faktiskt även se de första jaktfalkarna. Vi såg fler, även ett par under påföljande dag. Uppifrån en lodrät sluttande klippvägg kunde vi i växtligheten 4 m rakt under oss beskåda svarthakedoppingens bo där honan ruvade och hanen kom på besök, häftigt! Svarthakedoppingen är talrik i Island nordöst. För oss som i slutet av 1950-talet upplevt en relativt god förekomst av rödspov på Håslövs ängar och sedan även ute på Näsby fält blev den enormt rika förekomsten av denna spovart ett synnerligen kärt återseende! Även rödbenan är mycket talrik här. En trana stod ute på ett fält och en tupp och en höna av fjällripa dök upp mycket nära oss på andra sidan en trädridå.

På torsdagsmorgonen lämnade vi Graenavatn och styrde kosan åt norr och nordost. I den lilla staden Husavik, bl.a. berömt för sina valsafarin åkte vi, efter diverse kompletteringsinköp för vad som fanns i den ännu inte av flygbolaget

foto: Sten-Bertil Olsson

Fågelberg med bla häckande havssulor och stormfåglar.

återfunna resväskan, ner i hamnområdet och fick se skrattmås, tretåig mås och dvärgmås samt alla de trutarter som vår isländska fågelbok tar upp. Vi fortsatte sedan färden i ostlig riktning tills vi kom fram till det lilla samhället Raufarhöfn där vi tillbringade natten mellan torsdag och fredag i ett stort nyrenoverat hus. Efter aftonvarden men före sänggåendet åkte vi bort till ett par havsvikar där vi såg bl.a. gravand och småvadare såsom större strandpipare och spovsnäppa.

På fredagen fortsatte vi vår resa ut på grusvägar parallellt med Atlantkusten. Här såg vi ett par jaktfalkar, smålom, storlabb, kustlabb och plötsligt uppenbarade sig havssulor flygande nära stranden. Snart stannade guiden på en parkeringsplats och vi vandrade bort till klippbranten ner mot havet. Där fanns en stor utsiktsplattform uppbyggd i galvaniserad plåt vilken tillät oss att stå ovanför fågelbergen och skåda rakt ned på de olika skikten av häckande havsfåglar med havssulorna överst, stormfåglarna därunder, sedan grisslorna (både sillgrissla och spetsbergsgrissla) och underst lunnefåglarna. En tordmule låg längst ut på en avsats. Helt fantastiskt var det att från land kunna kliva ut på en stor ramp där såväl handkikare, tub som mobiltelefonkameran kom väl till pass. Här skulle vi kunnat ägna resten av dagen åt detaljstudier och fotografering genom tuben! Eventuella efterföljare bör stanna längre än vad vi gjorde!

När vi lämnade fågelberget åkte vi hela grusvägen tillbaka igen och sedan över fjällmassivet med en häpnadsvärd utsikt ned mot Njardvik ute vid östkusten där vi skulle övernatta på ett pensionat. På vägen besökte vi en ejderkoloni med tusen häckande fåglar, vilket också var en mycket mäktig upplevelse. Där sprang roskarl på strandremsan och en enkelbeckasin lyfte från sitt rede alldeles intill vägkanten.

Efter att ha anlänt till Njardvik, lagat och intagit middagen åkte vi 8 km till närmaste samhälle där guiden via sina kontakter lyckades förmå en ”krogägare” att buda en TV-tekniker att komma och koppla TV:n så att vi skulle kunna se Sveriges kvalmatch till fotbolls-VM. På de stora stenarna nedanför p-platsen låg ett 20-tal strömänder varav tre fjärdedelar var hanar. Bakom viken fanns ett berg med delvis stegförsedda stigar så att man kunde ta sig upp från parkeringen i stort sett ända in till den därstädes häckande mångfalden av lunnefåglar. Denna attraktion väckte inte bara fågelskådares intresse utan var även en allmän turistmagnet, men ändå!

Efter frukost på lördagsmorgonen gick färden tillbaka över det stora fjället via Myvatn/Graenavatn till Akureyri. Efter att ha tackat en ny vän och perfekt guide åkte vi tre svenskar halvvägs tillbaka till Keflavik och övernattade på pensionat Gauksmyri och därmed blev restiden till söndagens hemflight från Keflavik lagom lång.

Efter att haft förmånen att i detta lagom stora sällskap göra denna exkursion med en trevlig infödd guide med suverän lokalkännedom och geologisk professionalitet kunde vi konstatera att vi sett 70 fågelarter, dock ej jorduggla, 3 fjällrävar, kontinentalsprickan där den är så smal att man kan stå med ett ben på vardera världsdelssockeln, stora vattenfall med jökelvatten, geotermiskt vatten, lavaformationer och slocknade vulkaner med eller utan snö på toppen.

foto: Sten-Bertil Olsson

Lunnefåglar vid sina bohål.

För dem av fågelklubbens medlemmar som hittills inte förlagt någon exkursion till Island NO kan vi bara rekommendera en skådarutflykt till detta fantastiska land ute i Nordatlanten!

För kvartetten Bertil Bjärlestam, Björn Lindblom, Sten-Bertil Olsson och Þóroddur Þóroddsson

Sten-Bertil Olsson

Begränsad inventering av häckfåglar i nordöstra Skånes skärgård under 2017

Text: Nils Waldermarsson

Det verkar som den negativa utvecklingen av ejderbeståndet i Östersjön nådde oss på allvar under 2017. Vi noterade det lägsta antalet bon under den sedvanliga boräkningen som genomförts årligen på samma sätt sen 2004. På den positiva sidan får föras att för första gången under dessa räkningar hittades bon av silltrut och att det finns en stark indikation om att tordmule häckar på Lägerholmen.

Under en lång följd av år har fågelklubben och fågelstationen följt utvecklingen av häckfågelfaunan i den nordostskånska skärgården. Sen 2004 har bl a de båda öarna Saltholmen och Trueskär boräknats i månadsskiftet april/maj. Därutöver har vissa särskilt intressanta arter följts. Dessutom finns ett omfattande underlag från ett antal större inventeringar, den första redan 1939, att tillgå. Allt detta material är viktigt för att förstå och följa utvecklingen för såväl arter med en negativ utveckling som andra med en mer positiv utveckling. Nedan finns att läsa om vad som hände under 2017.

Resultat och kommentarer artvis för Saltholmen och Trueskär.

Inventeringen planerades att genomföras 30/4 men avbröts eftersom få fåglar hade påbörjat äggläggningen. I stället genomfördes boräkningen 7/5 då fler fåglar hade lagt sina ägg eller åtminstone påbörjat detta. Anmärkningsvärt var att antalet ejderbon var det lägsta under den period, 2004 - 2017, som dessa båda holmar har räknats.

Antalet par inom parentes avser motsvarande inventering 2016.

Knölsvan: Saltholmen 1 par (1 par), Trueskär 2 par (1 par). Antalet bon motsvarar det antal som räknats in under de senaste åren. Som vanligt ses få ungfåglar i området. Trots det förefaller knölsvanen upprätthålla sin häckningsnumerär.

Grågås: Saltholmen 1 par (2 par), Trueskär 1 par (4 par). Det verkar som den uppgång som noterades 2015 och 2016 avbrutits. Anledningen är något svårförklarlig då öarna över tid blivit mera igenväxta. Detta borde gynna arten då den föredrar undanskymda boplatser.

Kanadagås: Saltholmen 0 par (0 par), Trueskär 0 par (0 par). Senast kanadagåsbon hittades var 2015 då ett bo hittades Den långsiktiga trenden för kanadagås i området har varit klart vikande över en tjugoårsperiod.

Vitkindad gås: Saltholmen 59 par (36 par), Trueskär 25 par (41 par). Antalet bon kulminerade 2015 då 127 bon räknades in på de båda holmarna. I år fanns ingen omfattande predation på Saltholmen som var fallet under 2016.

Gräsand: Saltholmen 0 par (2 par), Trueskär 1 par (1 par). Endast 1 bo hitta-

foto: Linda Niklasson

Silltrutar

des. Vanligen ligger numera antalet på 3 till 4 bon. Den långsiktiga trenden tyder dock på en viss minskning på dessa holmar.

Ejder: Saltholmen 26 par (16 par), Trueskär 30 par (64 par). Trots att predationen på Saltholmen var betydligt mindre än under 2016 var antalet ejderbon rekordlågt. Dessa båda holmar har då räknats sen 2004. Antalet bon har då under 2017 mer än halverats sen 2015.

Allmänt känt är den kraftiga nedgången i populationen i Östersjön med upp till 90 %. Kustinventeringen från 2012 visar i berört område en nedgång på cirka 60 %.

Strandskata: Saltholmen 2 par (0 par), Trueskär 1 par (1 par). Strandskatan förefaller vara en vadare som klarat både igenväxning och ökad predation förhållandevis väl. Under andra besöket varnar strandskata för bo och ungar varför häckning/häckningsförsök med säkerhet sker på båda holmarna.

Skärfläcka: Trueskär 4 par (0 par). Liksom under 2016, då 7 par ruvade på den iordningställda reveln den 21/5, gick skärfläckorna till häckning på samma plats som tärnorna. I början av juni hade dessa ökat från 12 till 15 par. De försvann dock därifrån i mitten av juni liksom under 2016. Trolig orsak är högt predationstryck.

Skrattmås: Saltholmen 0 par (36 par), Trueskär 0 par (0 par). Även denna gång visade ett tjogotal skrattmåsar intresse för området, denna gång Trueskär. Dock hade ännu ingen äggläggning skett. Liksom de tre senaste åren så övergavs häckningen.

Fiskmås: Saltholmen 0 par (1 par), Trueskär 0 par (3 par). Till skillnad från 2016 hittades inga fiskmåsbon. Möjligen kan någon senare häckning ha skett. Arten var dock den vanligaste arten här med totalt 500 par i skärgården vid den första inventeringen av området. Men då talar vi om årtalet 1939!

Silltrut: Trueskär 4 par (0 par). För första gången under alla beräkningarna hittades

bo från silltrut. Denna art som gått kraftigt tillbaka sen storhetstiden för snart 40 år sen visar en liten tendens till en viss återhämtning.

Gråtrut: Saltholmen 95 par (157 par), Trueskär 318 par (383 par). Efter rekordantalet 540 bon under 2016 minskade gråtrutpopulationen. Antalet bon är dock över 400 vilket är ett högt antal för perioden 2004-2017.

Havstrut: Saltholmen 7 par (8 par), Trueskär 8 par (9 par). Havstruten har efter en svacka återhämtade sig under senaste tre åren. Den förefaller därmed vara stabil inom området.

Skräntärna: Trueskär 0 par (1 par). Skräntärneparet saknades vid boräkningen. De förde av allt att döma en ganska ambulerande tillvaro den här säsongen. Den 12/5 fanns de på Rustningsskär med diverse uppvaktningsbeteende för att sen i början av juni påbörja en förmodad sen häckning på Trueskär. Sist sågs en ensam skräntärna på midsommarafton för att därefter liksom övriga tärnor överge skäret. Häckningsförsöket misslyckades således.

Fisktärna/Silvertärna: 5 par (0 par) Ett femtontal fisk/silvertärna sågs vid boräkningen liksom minst 5 bon med 1 ägg. I början av juni fanns det 12 till 15 par på ön som ruvade men häckningen misslyckades och i slutet av juni fanns inga tärnor kvar. Tyvärr har tärnorna misslyckats sen 2014, det senaste året då en del tärnor lyckades med häckningen på Trueskär.

Övriga områden

I denna del av rapporten redovisas endast arter där det föreligger hyggligt säkra uppgifter eller uppskattningar.

Vitkindad gås: > 350 par (>350 par). Trots tillbakagången vid boräkningen bedöms inte arten minska. Vitkindade gäss häckar i mindre eller större antal på de flesta öar och holmar varför mer än 350 par får ses som ett minimiantal.

Svärta: 0 par (0 par). För första gången på flera år noterar jag en svärta, hona, utanför Skadaskär den 15/7. Detta är i sig är ingen häckningsindikation men hoppet finns. Mest troligt är dock att den numera måste ses som utgången.

Resultat boräkning Saltholmen och Trueskär 2004 - 2017 (2005 utfördes ingen inventering)

	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Tendens
Knölsvan	4	6	2	3	2	2	2	1	4	2	3	2	3	minskande
Grågås	9	17	7	5	8	0	5	8	14	2	6	6	2	minskande
Kanadagås	5	4	0	1	2	0	2	0	1	0	1	0	0	minskande
Vitkindad gås	11	48	84	97	121	75	81	93	108	73	127	77	84	ökande
Gravand	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Snatterand	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	
Gräsand	10	10	7	8	8	1	6	3	4	3	3	3	1	minskande
Skedand	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Ejder	97	138	147	87	118	68	98	101	127	68	132	80	56	minskande
Strandskata	0	2	2	2	2	2	2	4	2	1	1	0	3	oförändrad
Skrattmås	0	0	0	0	0	0	0	50	0	3	19	36	0	
Gråtrut	344	250	277	265	271	249	286	279	343	261	430	540	413	ökande
Havstrut	22	15	18	16	13	8	12	11	17	10	12	17	15	oförändrad
Skräntärna	3	2	2	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	minskande

Storskarv: 710 par (737 par). Som tendensen visade under två tidigare år så flyttar skarvarna från Lägerholmen till förmån för Brödjeholmen. Under 2017 fanns 178 (298) aktiva bon kvar på Lägerholmen men hela 532 (439) aktiva bon på Brödjeholmen. Vi är således fortfarande uppe kring tidigare maxsiffra från 2009 då 732 bon räknades. Att märka är att skarvarna på Lägerholmen är utsatta för kraftig predation från främst trut.

Skärfläcka: 16 par (12 par). Utanför Trueskär fanns häckande/ruvande fåglar vid Takholmen, Bodarna, Rakö och Lyngbyholmen. Fåglar med pulli sågs dessutom i närheten av Terraholmen.

Kärrsnäppa: 0 par (0 par). Minst 1 kärrsnäppa av den sydliga rasen spelade vid Vannebergaholmen i månadsskiftet april/maj. Senaste bekräftade häckningen i området skedde 2014 då ett par häckade på den klassiska lokalen Vannebergaholmen.

Roskarl: 0 par (0 par). Efter fem år i rad utan observationer i häckningstid, om man undantar en fågel tillfälligt på Terraholmen den 29/4 i år, kan vi numera utesluta roskarlen som häckfågel i området.

Skrattmås: 25 par ? (0 par). Utöver häckningsförsöket på Trueskär skedde ytterligare ett försök där bobyggande och ruvande fåglar sågs i viken väster om Bodarna. Dessbättre finns en mycket stor koloni, 2500 par, några km in på Blekingesidan på Falkaholmen utanför Sölvesborg.

Silltrut: 8 par (5 par). Utöver den lyckliga tilldragelsen med 4 bon på Trueskär sågs silltrut både på Klinten och Brödjeholmen under omständigheter som tyder på häckning. Bedömningsvis kan det totalt handla om cirka 8 par. Ett litet fall framåt således. Dessutom rapporterades från Äspet i början av juli en nyflygg unge som mycket väl kan ha kommit från Ängholmarna. Men 1980 var det inga problem att hitta silltrutungar, då häckade 670 par i skärgården.

Kentsk tärna: 0 par (0 par). Någon häckning har inte genomförts sen 2012. Det fanns inga stora stabila skrattmåskolonier kvar som kan erbjuda arten skydd. Däremot häckade hela 190 par på Falkaholmen och 210 par på Norrören i Sölvesborgs kommun. De nyss flygga ungar som rapporteras inom området härrör sannolikt därifrån.

Skräntärna: 0 par (3 par). Tyvärr ser det dystert ut för skräntärnorna. Utöver det redovisade misslyckade häckningsförsöket på Trueskär finns inga rapporter om andra häckningar eller försök.

Fisktärna/Silvertärna/Småtärna: Silvertärna häckade med 10 par vid Edenryds badplats liksom 18 par på Rakö. Häckande fisktärnor finns rapporterade enligt följande; Bodarna 15 par, Rakö 2 par och Lyngbyholmen 10 par. Matning av flygga ungar av dessa båda arter är rapporterade från området. Endast en rapport om småtärna finns; 4 par på Rakö. Av dessa kläckte 2 par ut ungar. Minst en av dessa blev offer för mink i nästan flygg ålder. Antalet rapporterade fisk- och småtärnepar är lägre än för 2016. Silvertärnan förefaller vara oförändrad men något omfördelad. 2 till 3 par, visade möjligen intresse för omhäckning på Terraholmen men avbröt troligtvis.

foto: Linda Niklasson

Tordmule (och gråtrutar)

Tordmule: 4 individer därav en ringmärkt, troligen 2 par, sågs under omständigheter som tyder på häckning på Lägerholmen. Senast vi hade sådana indikationer var 2014.

Övriga arter

Vid flera tillfällen i samband med tillsynsbesök har rödbena observerats under omständigheter som kan tyda på häckning på någon av öarna. Skärpiplärkan får anses som utgången, inga observationer finns under häckningstid.

Döda fåglar

Vid besöken kontrolleras även förekomsten av döda fåglar även om fokus inriktas på de levande. Intrycket är att få döda fåglar hittats. En död havsörn (2K), omärkt, hittades under våren på Brödjeholmen. Den hade troligen dött under vintern. I övrigt var det enda mer anmärkningsvärda kadavret en död vuxen gråsäl på Klinten 21/8.

Predationstryck

Som har framgått av texten ovan har predationstrycket från mink efterhand ökat i området. Mink ses allt oftare både i och kring hamnarna och ute på de flesta öarna, även så långt ut som på Lägerholmen.

Problemet med räv på öarna har beskrivits tidigare år i motsvarande rapporter. Under 2012 genomfördes effektiv jakt på räv och under de senaste åren har såvitt jag kan noteras ingen räv funnits på öarna under häckningsperioden.

Trut, kråka och även korp i strandnära lägen utövar predation på ägg och ung-

ar. Gråtrutpopulationen har dock generellt minskat sen den maximerade under 1980-talet med över 5 000 par. Anledning till nedgången kan delvis förklaras med mindre tillgång på föda p g a bättre avfallshantering både på deponier och i fiskindustrin. Dessutom drabbades arten svårt av den s k fågeldöden för ett tiotal år sedan. För övrigt är gråtruten numera uppförd på den s k rödlistan.

Predation från mink måste bedömas som särskilt allvarlig då den är en invasiv art som fåglar saknar strategier att hantera. Därför borde bekämpning av mink vara den viktigaste åtgärden vad avser predatorer. Minken jagas i dag framför allt vid Tosteberga och Landöns hamn. En boende i Landön har under året i slagfälla fångat hela 9 minkar. En mer systematisk jakt i hela området skulle mer effektivt kunna hålla nere minkpopulationen.

foto: Linda Niklasson

Minken är en invasiv art som spolierar många häckningar för markhäckarna i skärgården.

Betesdjur

Även under 2017 har Kalvaholm betats av utegångsfår. Åtgärden är dock inte initierad av fågelklubben eller fågelstationen utan är genomförd på enskilds initiativ. Även om totalt cirka 25 djur, tackor och lamm, betat tycks effekten vara begränsad. Holmen var kraftfullt bevuxen med högörter och gräs under året gynnat av somma-rens väderlek. Fler betesdjur och längre betessäsong krävs åtminstone de år då tillväxten av vegetationen är kraftig.

Övriga åtgärder

Årlig röjning av högörter och annan vegetation sker årligen på en häckningsrevel för tärnor på Trueskär. Så också under hösten 2017. Terraholmen har under våren och sommaren varit inhägnad för skydd mot trampande nötkreatur genom fågelstationens försorg.

Nils Waldemarsson

Aktuellt i fågelmarkerna

Rapporterade fåglar 1 september - 15 november

av Jan Linder

De flesta fynden är hämtade från ”rapportsystemet för fåglar” på Artportalen http://www.artportalen.se Det finns fler observationer att finna på Krix+ hemsida http://krix.spoven.com. Du kan själv lägga in dina iakttagelser och på så sätt bidra till flödet av rapporter. Alla obsar är inrapporterade inom föreningens område. Ha i åtanke att alla observationerna ännu inte är granskade av någon raritetskommitté (RK eller RRK).

Efter sommarens relativa lugn på raritetsfågelfronten, var det många som såg fram emot höstens flyttfågelrörelser och inte minst fanns förhoppningar om goda vindar från öster för ett bra sjöfågelsträck utefter kusten och för spännande inflöde av östliga tättingar.

Korsnäbbsinvasionen kom lite av sig. Småflockar med både större och mindre korsnäbb kunde ses under september-oktober och två bändelkorsnäbbar gladde lika många skådare. Ägretthägrar sågs lite här och var, med som mest imponerande 19 ex vid Hammarsjön den 19 september. 20 observationer från 10 olika lokaler gjordes av rödstrupig piplärka, ett par bruna glador passerade, liksom ett par jordugglor och en stäpphök. En hökuggla visade tillfälligt upp sig vid Skräbeån, och både en blåhake och en lappsparv rastade helt kort, liksom en tajgasångare.

Ett fåtal flockar mindre sångsvan passe-

foto: Linda Niklasson

Vitvingad tärna i Äspet

rade snabbt medan 3 svarttärnor uppehölls sig i Äspet 9 - 16 september. Vattenpiplärkan är sedan några år återigen en raritet i vårt område, ett ex sågs vid Äspet, medan berglärkor fanns att beskåda både där och på andra håll under flera dagar. Små och stora flockar av snösparvar, som flest 31 ex, och vinterhämplingar, som flest 100-talet, har glatt många och ett par skärsnäppor stannade några dagar på sjömärket vid Äspet.

Flera kaspiska trutar noterades, främst utefter kusten Äspet - Juleboda, men även ett par inlandsfynd vid Viby och ett vid Fjälkinge. Arten är förmodligen vanligare hos oss nu än rapporteringen visar då alltför få skådare letar efter och kan identifiera arten säkert.

Hur blev då sjöfågelsträcket? Sådär. Vindarna var till nackdel långa perioder och sträcket gick långt ut. Men det fanns dagar då det blev lite extra fart närmare land och en del lite kul arter. Vitkindade gäss passerade i stora mängder så gott som dagligen, bästa dagen blev den 15 oktober då drygt 80 000 sträckande räknades in. Som mest 75 rastande storlommar vid Juleboda 11/10 toppades där med en vitnäbbad islom den 15:e. 5 kustlabbar, 3 bredstjärtade labbar, hyggligt med dvärgmås, några alkor, en adult havssula, en svarthuvad mås och flera tretåiga måsar kryddade tillvaron för de skådare som sökt sig till kusten. Och tyvärr, - de efterlängtade östliga tättingarna uteblev sånär som på en tajgasångare.

Avslutningsvis ett par mer udda observationer. En tundratrut, Larus heuglini, sågs vid Äspet 14/10 och på samma lokal uppehöll sig en vitvingad tärna under flera dagar till glädje även för många tillresta.

Artportalen:
http://www.artportalen.se

Krix+:
http://krix.spoven.com

Gåsräkningen sep 2017 - mar 2018

Art	16 sep	14 okt	11 nov	16 dec	13 jan	17 feb	17 mar
Sädgås	-	-	370	-	-	-	-
Skogsssädgås - ras fabalis		-	4 039	-	-	-	-
Tundrasädgås - ras rossicus		-	92	-	-	-	-
Spetsbergsgås	-	68	4	-	-	-	-
Blåsgås	-	-	313	-	-	-	-
Fjällgås	-	-	-	-	-	-	-
Grågås	7 346	7 904	8 462	-	-	-	-
Grå x kanadagås	-	1	2	-	-	-	-
Kanadagås	48	118	585	-	-	-	-
Vitkindad gås	3 068	8 252	14 554	-	-	-	-
Prutgås	-	-	-	-	-	-	-
Rödhalsad gås	-	-	-	-	-	-	-
Stripgås	-	-	-	-	-	-	-
Totalsumma	**10 452**	**16 343**	**28 421**	**-**	**-**	**-**	**-**

Art	Plats	Individ
Vitnäbbad islom	Juleboda 15/10	1
Havssula	Friseboda 20/10	1
Brun glada	Yngsjö kapell 10/9	1
	Mosslunda, Vä 30/9	1
Stäpphök	Gälltofta 16/9	1
Skärsnäppa	Äspet 1 & 4/11	2
Bredstjärtad labb	Friseboda 28/9, 23/10	2 resp. 1
Svarthuvad mås	Friseboda 24/9	1
Tundratrut	Äspet 14/10	1
Kaspisk trut	Tvillingaboden 1 - 2/9	6
	Kusten Äspet, Stockaboden	
	Friseboda, Rigeleje,	
	Juleboda 9/9 - 28/10	1 - 3
	Viby 20/9	2
	Fjälkinge 22/10	1
Tretåig mås	Friseboda 23-24/10	7
	Juleboda 23/10	3
Vitvingad tärna	Äspet 30/10 - 2/11	1
Hökuggla	Skräbeån 16/10	1
Berglärka	Tosteberga bodar 8/10	1
	Ö. Hammaren 27/10	1
	Äspet 30/10 - 7/11	1 - 4
Vattenpiplärka	Äspet 31/10	1
Blåhake	Käringören, Landön 11/9	1
Ringtrast	Ö. Hammaren 26 - 27/10	1
	Äspet 7/11	1
Tajgasångare	Levrasjön 5/10	1
Bändelkorsnäbb	Sommarlust, K-stad 10/9	1
	Barnakälla, Bromölla 5/11	1
Lappsparv	Ö. Hammaren 27/10	1

Jan Linder

Läsarnas bilder

Vill du bidra med bilder så kan du maila in bilder till redaktionen eller publicera den på vår Facebooksida så finns det chans att den kommer med i Spoven.
OBS! Ni får endast skicka in bilder som ni själv har tagit och som ni har rättigheter till.

foto: Karin Linderoth

Hornuggleungar i trakterna runt Lönsboda

foto: Håkan Carlander

Blir trångt i poolen när alla i talgoxefamiljen vill bada samtidigt.

Vinterns program

Alla är hjärtligt välkomna och var inte rädda för att komma med även om ni saknar tubkikare. Alla som har låter gärna andra också titta. Undrar du över något så ring till respektive kontaktperson.

Kontaktuppgifter för alla exkursionsansvariga hittar du i slutet av programmet. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

December

Tis 26 dec **Annan Dag jul-promenad**

Kom till parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 10.00 på annandagen och följ med på en ca 6 km promenad längs Linnérundan tillsammans med Christer Neideman från Naturskyddsföreningen och Evert Valfridsson från Fågelklubben. Ta med lite förmiddagsfika! Ett samarrangeman mellan Naturskyddsföreningen, Nordöstra Skånes Fågelklubb, naturum Vattenriket och Studiefrämjandet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Januari

Lör 6 Jan **Örnräkning**

Nästan en vecka in på det nya året och som vanligt är det nu dags att räkna hur många örnar, som finns i vårt område mitt i vintern. Vid räkningen 2017 noterades drygt 80 och 2016 ca 60 havsörnar (vid ganska knepigt väder här och var under dagen)! Vad månde bliva 2018?

Nils Waldemarsson är som vanligt spindeln i nätet i den här inventeringen och tar emot uppgifter från de många örnräknare, som är ute den här dagen. Är du också intresserad att vara med? Kontakta Nils så ordnar han detta. Info: Nils Waldemarsson, 0456-281 22 eller nils.waldemarsson@swipnet.se

Lör 13 jan **Gåsräkning**

Hur mycket vinter har vi så här dags? Hur påverkar det aktuella väderleksläget gässen, som valt att övervintra i vår del av Sverige? Efter förmiddagens insatser av klubbens gåsräknare vet vi svaret. Intresserad att vara med på någon gåsräkning? Kontakta i så fall Evert som kan hjälpa till att fixa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 14 jan **Vinterns östkustfåglar**

Dags för ännu ett traditionellt inslag i klubbens verksamhet sedan en del år. Tillsammans med två av klubbens styrelseledamöter, Linda Niklasson och Ulrika Tollgren tar vi en förmiddagstur längs en del av en (kanske) vintrig skånsk ostkust. Vi samlas kl. 09.00 på parkeringen i Äspet, Åhus – med möjligheter till samåkning från parkeringen vid naturum Vattenriket senast kl. 08.30. Under förmiddagen letar vi efter de vinterfåglar, som kan finnas här – där vattenpiplärka, som vi inte

sett till under de senaste vintrarna, självfallet är en önskeart. Samarbete med Studiefrämjandet! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 20 jan **Årets första Linnérunda!**

Är bara det rådande väderläget på vår sida, tar vi en tur längs Linnérundan för att få lite vinterkänsla! Vi samlas vid parkeringen naturum kl. 10.00 och följer under några timmar med Evert Valfridsson ut på årets första tur (nr 249 sedan starten) i detta tätortsnära område i Kristianstads Vattenrike – med inte minst havsörnar på önskelistan bland dagens vinterfåglar! Kom ihåg kikaren och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet Sydost, Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson

Sidensvans, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Sön 21 jan **Örndag i Tosteberga**

För 14:e gången bjuder klubben in till örndag i Tosteberga! Vi hoppas på bra väderförhållanden och många bevingade vintergäster i vår del av landet och att några timmar på hamnplanen här ger tillfällen till många härliga örnupplevelser! Mellan kl. 09 och 13 är vi som vanligt på plats och delar med oss av utrymme i våra tubkikare.

Vi får lyssna till senaste nytt på örnfronten: bl.a. genom klubbens ordförande Nils Waldemarsson som redogör för resultatet av senaste örnräkningen - något som klubben sedan väldigt många år genomför i början av januari. Byalaget står för lekamlig utspisning och säljer grillad korv och kaffe till besökarna. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Fre 26 – mån 29 jan **Vinterfåglar inpå knuten**

"Vinterfåglar inpå knuten" är SOF/BirdLife Sveriges största enskilda evenemang sedan mer än 10 år. Den här helgen räknas fåglar vid fågelborden runt om i Sverige. Vid de senaste årens räk-

ningar "deltog" över 20 000 fågelbord! Helgen förlängs dessutom med fredag och måndag för att också förskolor och skolklasser ska kunna delta.

Läs mer på SOF:s hemsida eller: http://vik.spoven.com Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 28 jan **Örnbuss från naturum**

Bussen går till örnskådningen på hamnplanen i Tosteberga! Avresa från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 09.00. Vi beräknas åter ca kl. 13. Biljett krävs – kostar 100 kr/st och köps på naturum.. I priset ingår bussresa, guidning, dricka och grillad korv. Ta med varma kläder och kikare. Samarr. naturum Vattenriket, Nordöstra Skånes Fågelklubb, Naturskyddsföreningen och Studiefrämjandet. Se mer på naturum Vattenrikets hemsida: http://vattenriket.kristianstad.se/naturum

Sön 28 jan **Vi startar fågelcirkeln!**

Kl. 17.00 gör vi avspark för fågelcirkeln "Fåglarna i din närhet" på Studiefrämjandet, V Storg. 51 H i Kristianstad. Tillsammans med ledaren Evert Valfridsson tittar vi närmare på vilka arter, som vi kan uppleva omkring oss i vår del av landet. Vi tränar som vanligt på olika artkaraktärer, så vi vet vad det är som vi ser och hör. Liksom tidigare vänder sig cirkeln till både dig, som varit med ett tag, och till dig, som är nybörjare i fågelmarkerna. Vi träffas under ca 15 sammankomster – de flesta utomhus – fram till början av juni. Vi jobbar mycket med "Fågelguiden", som är den bok som alla bör ha. Deltagandet kostar 100:- – 125:-tillkommer för den som inte redan är medlem i fågelklubben.

Anmälan senast 2018-01-26 till Evert Valfridsson, tel. 044-32 30 45 el. 070-602 30 45 eller per e-post: evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se Han kan också berätta mer.

Februari

Sön 4 feb **Linnérundan nr 250 i vinterkänsla**

Samling kl. 10 på parkeringen vid naturum. Evert Valfridsson väntar på att ge sig iväg och kolla vilka vinterfåglar, som finns längs Linnérundans dryga 6 km. Faktiskt blir detta den 250:e turen sedan starten i september 2004! Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Tor 8 feb **Fågel-quiz med Greger**

Kom till Studiefrämjandet, V Storg. 51 H i Kristianstad och utmana Dig själv i den "Fågel-quiz" som Greger Flyckt har ställt samman. Vi börjar kl. 19.00 – glöm inte Fågelguiden och ta gärna med handkikaren! Det här är ett ypperligt tillfälle att starta "avrostningen" inför kommande skådarsäsong. Greger har i vanlig ordning samlat ihop ett antal bilder – mer eller mindre knepiga – som vi får träna på att artbestämma och sedan blir det – också som vanligt – en mycket givande genomgång med förklaring till varför det var just de här arterna, som han hade med i sin lilla frågesport. Vi gör detta i samarbete med Studiefrämjandet. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lördag 10 feb **Lars Jonssons "VINTERFÅGLAR"**

Konstnären, fågelskådaren och författaren Lars Jonsson besöker naturum Vattenriket. Med utgångspunkt från boken "Vinterfåglar" berättar Lars om fåglar och sitt konstnärskap. Arrange-

manget startar kl. 14.00! OBS Biljetter 50 kr/st köps via naturum! Info via vattenrikets hemsida: http://vattenriket.kristianstad.se/naturum

Lör 17 feb **Gåsräkning**

Efter dagens insatser av fågelklubbens 13 ”gåskarlar/-damer” vet vi det aktuella läget på gåsfronten i nordöstra Skåne. Intresserad att vara med på någon gåsräkning? Kontakta i så fall Evert som kan hjälpa till att fixa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 18 feb **Fåglarna längs Linnérundan**

Samling kl. 10.00 parkeringen vid naturum Vattenriket. Evert väntar på att ta oss med ut bland Linnérundans fåglar. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Vitkindad gås. foto: Patrick Tolgren Lazarov

Sön 25 feb **Skräbeån**

Tillsammans med klubbens ordförande Nils Waldemarsson tar vi ännu en gång ett nappatag med årstidens fåglar längs Skräbeån. Samling kl. 09.00 vid Kvarnen i Nymölla för en vandring längs ån ut till kusten och avslutningsvis ett besök i markerna längs ån norrut. Vill du samåka från parkeringen vid naturum Vattenriket så åker vi senast kl. 08.30? Glöm inte kikaren och lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet och Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Mars

Tor 1 mar **Årsmöte med ”upptäckarglädje i nya hemmamarker”**

Ännu ett år har gått och det är dags för årets viktigaste sammankomst i klubben. Än en gång är det dags för medlemmarna att säga sitt om bl.a. vilken styrelse, som klubben ska ha kommande

år! Därefter kåserar Jan Linder kring ”Upptäckarglädje i nya hemmamarker”. Det är idag exakt på dagen 16 år sedan han flyttade från Gävle hit till Kristianstad. Ikväll reflekterar och filosoferar Jan över vad han upplever i sina hemmamarker och vad hemmamarker betyder för oss fågelnördar. Vi samlas i Föreningarnas Hus i Kristianstad (strax norr om Vattentornet) senast kl. 19.00. Klubben bjuder på kvällsfikat! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 4 mar **En första våraning på Linnérundan?**

Samling senast kl. 09.00 på parkeringen vid naturum – sedan ger sig Evert Valfridsson ut för en förmiddag bland fåglarna längs Linnérundan. Kanske kan vi få en första aning om kommande vår? Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Onsdag 14 mars **Fåglarna längs Linnérundan**

Samling kl. 09.00 parkeringen vid naturum Vattenriket. Evert väntar på att ta oss med ut bland Linnérundans fåglar. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Ons 14 mars **Årets transkådning startar**

Vi fortsätter med transkådningen i Pulken, strax väster om Yngsjö! Återstår att se om de första efterlängtade tranorna börjar dyk upp på den här fantastiska rastplatsen vid samma tid som de senaste åren. I så fall kan vi räkna med en ca månadslång njutning när de här vårgästerna mellanlandar i Kristianstads Vattenrike under färden mot häckningsplatserna norröver i vårt avlånga land. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 17 mar **Gåsräkning**

Fågelklubbens flitiga gåsinventerare avslutar säsongen. Hur märks det att våren är i antågende? Finns det t.ex. kvar några sädgäss på våra breddgrader? Intresserad att vara med på någon gåsräkning? Kontakta i så fall Evert som kan hjälpa till att fixa detta. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 17 mar – ons 18 apr **Tranorna i Pulken**

Vi hoppas att årets första flyttande tranorna är på väg norrut för att rasta och övernatta i Pulken. Det innebär i så fall att klubbens tranguidning är på plats mellan kl. 15 och skymning dagligen den närmaste månaden! Kom och hjälp till med försäljningen av tranpins och vykort - eller kom med din tubkikare och dela med Dig till besökarna, som kanske får vara med om ett härligt och nära förstagångsmöte med tranorna genom okularet! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Sön 18 mar **Första vårtecknen**

Tillsammans med Jan Linder, klubbens vice ordförande, ger vi oss ut och letar efter de vårtecken, som vågat sig till våra marker så här långt. Samling senast kl. 08.00 på parkeringen vid naturum Vattenriket. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Kontaktperson. Evert Valfridsson.

Onsdag 21 mars **Fåglarna längs Linnérundan**

Samling kl. 09.00 parkeringen vid naturum Vattenriket. Evert väntar på att ta oss med ut

bland Linnérundans fåglar. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Lör 24 mar **Vi sträcker söderut…**

...för att kolla vad som sträcker norrut längs med den skånska sydkusten. Målet för dagens heldagsexkursion är Sandhammaren, men väder och vind är avgörande för om det är möjligt att sträckskåda. Kolla därför på klubbens hemsida eller facebooksida, där det senast kl.20:00 på fredagskvällen meddelas eventuella ändringar.

Vi samåker från parkeringen vid naturum Vattenriket kl.06:00 med möjlighet att ansluta vid samåkningsparkeringen i Österlia kl.06:30. Varma kläder och förstärkt matsäck gäller och tillgång till tubkikare krävs bästa behållning. Vi hoppas på sträckande ejdrar, änder, svanar, vårens första tärnor och därefter kollar vi av buskar och snår. På hemvägen är det möjligt att vi spanar efter kornsparvar och annat kul så länge vi har ork och lust! Kontaktperson: Ulrika Tollgren.

Trana, foto: Patrick Tollgren Lazarov

Lör 24 mar **Tranbuss**

Buss till de rastande tranorna i Pulken avgår från parkeringen vid naturum Vattenriket kl. 14.00. Vi beräknas åter kl. 17.00. Biljett krävs - 100 kr/st och köps på naturum. I priset ingår bussresa, guidning, dricka och grillad korv. Klä dig varmt. Samarr. naturum Vattenriket, Nordöstra Skånes Fågelklubb, Naturskyddsföreningen och Studiefrämjandet. Läs mer på naturums Vattenrikets hemsida: http://vattenriket.kristianstad.se/naturum

Fre 30 mar **Långfredagsfåglar på Linnérundan**

Samling kl. 08.00 parkeringen vid naturum Vattenriket. Evert väntar på att ta oss med ut bland Linnérundans fåglar. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Kontaktperson: Evert Valfridsson.

April

Mån 2 apr **Första vårfåglarna på Håslövs ängar.**

Traditionen bjuder att vi gör ett besök på Håslövs ängar på annandag påsk och kollar in vilka av vårens flyttfåglar, som har anlänt. Samling parkeringen på Håslövs ängar kl. 08.00 och där väntar Evert Valfridsson på att ta täten ut i en av Vattenrikets verkligen klassiska fågellokaler. Ta med kikaren, om du har, och glöm inte lite förmiddagsfika! Vi gör detta tillsammans med Studiefrämjandet, Naturskyddsföreningen Kristianstad/Bromölla och naturum Vattenriket. Kontaktperson: Evert Valfridsson.

Anpassa kläder och skodon efter väder och årstid! Ta gärna med fika – vi är ofta ute 3-4 timmar. Ha även för vana att besöka vår hemsida där alla arrangemangen finns uppdaterade om något skulle ändras: www.spoven.com

---

Kontaktpersoner:
Ulrika Tollgren: 0738-08 37 73, ulrika.tollgren@orthanc.se
Evert Valfridsson: 044-32 30 45 el. 070-602 30 45, evert.valfridsson@naturskyddsforeningen.se

---

Vi finns på Facebook!

NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB

Styrelsen

Nils Waldemarsson ordf	0456-281 22
Jan Linder v ordf	0725-882 051
Josefin Svensson sekr	0708-226 589
Jan-Åke Nilsson kassör	0708-42 19 28
Ulrika Tollgren	0738-083 773
Greger Flyckt	0709-711680
Linda Niklasson	0456-297 90

Lokal rapportkommitté

Nils Waldemarsson (Sammankallande)
Greger Flyckt, (Rapportmottagare)
Floravägen 13, 291 43 Kristianstad
0709-711680,*greger.flyckt@utb.kristianstad.se*

Linda Niklasson
Hans Cronert
Göran Flyckt
Thomas Lindblad
Jan Linder
Christer Neideman
Ulf Sjölin
Emil Andersson Fristedt

Fågelstationskommitté

Greger Flyckt	0709-711680
Patrik Olofsson	044-23 52 21
Göran Flyckt	044-24 26 11

Programkommitté

Evert Valfridsson (sk)	044-32 30 45
Ulrika Tollgren	0738-083773

IT-kommitté

Patrick Tollgren Lazarov (sk) 0734-382292
lazarov@orthanc.se
Ulrika Tollgren (ansv. utgiv.) 0738-083773
ulrika.tollgren@orthanc.se
Sven Birkedal 044-24 87 44

Katastrofhjälp Fågel och Vilt

http://www.kristianstadbromolla.kfv-riks.se

SPOVEN-redaktionen

Patrick Tollgren Lazarov (samk.) 0734-382292
Ekbacken 7, 290 37 Arkelstorp
lazarov@orthanc.se

Jan Linder (ansv. utgivare) 0725-882 051
linder.jan@telia.com

Emil Andersson Fristedt 0704-406 656
emil.andersson71@gmail.com

Lars Göte Nilsson 0706-341 113
info@birdwave.se

Sven Birkedal (bildredaktör) 044-24 87 44
sven.birkedal@telia.com

Representanter SkOF:s Forsknings- och Fågelskyddskommitté

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Samrådsgruppen för Biosfärområde Kristianstads Vattenrike

Nils Waldemarsson
Thomas Lindblad

Kommunornitolog i Kristianstads kommun Nils Waldemarsson

Kommunornitolog i Bromöllas kommun
Nils Waldemarsson

Gåsgruppen (för förvaltning av gäss och tranor på Kristianstadsslätten)
Nils Waldemarsson

Medlemsavgift per år

Fullbetalande	125:-
Familjemedlem	25:-
Ungdomsmedlem	25:- (upp till 25 år)

Plusgiro 164 24-4

WWW.SPOVEN.COM
NORDÖSTRA SKÅNES FÅGELKLUBB